

Pràcticum V

Codi: 103677
Crèdits: 15

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Miguel Jiménez Pera
Correu electrònic: Miguel.Jimenez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Sílvia Martínez Coso
Juan del Oso
Núria Almenara Sánchez
Judit Ribas Olmo
Fernando Cobano Escobar
Agustí Durán Parra
Cristina Silvia Gil Sánchez
Rebeca Gomez Ibañez
Meritxell Sariol Cordero

Prerequisits

Podran realitzar el pràcticum V, els estudiants que abans de l'inici de l'assignatura:

- Hagin assistit a les classes de prevenció de riscos i han superat la prova d'avaluació sobre la prevenció de riscos (consultar calendari).
- Hagin assistit a les classes de pràctiques de laboratori de segon i tercer curs. (Consultar calendari)
- Hagin assistit a les visites planificades per la valoració i actualització del carnet vacunal i el cribratge tuberculínic, realitzades pel servei de Medicina Preventiva i Epidemiologia de l'hospital Vall d'Hebron, abans de cursar la primera assignatura pràcticum. (Consultar calendari)
- Tinguin la targeta d'identificació personal que lliura el servei de Gestió Acadèmica de la Unitat Docent Vall d'Hebron, Mòdul Nord.
- Lliurar una còpia signada al professor associat del document "Normes de confidencialitat". Que trobareu a la següent direcció: www.uab.cat/medicina dins de l'apartat Graus: Infermeria; PràcticumI

Per coherència en el progrés d'adquisició del nivell competencial, que s'adquireix de manera gradual, es MOLT RECOMANABLE que l'estudiant hagi superat les assignatures dels Pràcticums I, II, III i IV

Important: No és possible realitzar dos pràcticums que coincideixin en el temps

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions. En aquest sentit l'estudiant que es matricula d'aquesta assignatura es compromet a aplicar la "**Normativa del Pràcticum en Infermeria**" i "**Recomanacions de conducta dels estudiants de la Facultat de Medicina**". Els documents estan disponibles a través de la pàgina web de la facultat de medicina www.uab.cat/medicina dins de l'apartat Graus: Infermeria; Pràcticum

* Implementació del "Protocolo mediante el que se determinan pautas básicas destinadas a asegurar y proteger el derecho a la intimidad del paciente por los alumnos y residentes en Ciencias de la Salud" (Documento BOE-A-2017-1200):

- Les direccions dels centres hospitalaris, d'atenció primària i sociosanitaris en els que els estudiants fan pràctiques clíniques ens faran arribar les instruccions per tal que se signi el document de confidencialitat i, si escau, la targeta identificativa.
- Els estudiants hauran de seguir la normativa que es penjarà al campus virtual de les assignatures.
- El no compliment d'aquesta normativa suposarà no poder realitzar les pràctiques i per tant el suspens d'aquesta.

Objectius

OBJECTIU GENERAL

- El Pràcticum V ha de permetre l'estudiant integrar i aplicar els continguts treballats en les diferents assignatures, incorporant nous coneixements, habilitats i actituds a través del contacte real amb la professió infermera dins de l'àmbit assistencial i la seva complexitat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Permetre l'estudiant aprofundir en les cures iniciades al Pràcticum III i en aquelles que la infermera presta dins de l'àmbit hospitalari i iniciar-se en aquelles cures que es donen en serveis assistencials de més complexitat.
- Treballar el procés d'atenció d'infermeria (PAI) com a metodologia científica de resolució de problemes, amb el model conceptual de Virginia Henderson.
- Desenvolupar les dues dimensions del rol professional, el rol de col·laboració i el rol autònom, conscienciant-se de la importància d'aquest últim.
- Prestar una atenció sanitària adient a les necessitats de salut, garantint unes cures infermeres de qualitat, dirigida a la persona i la família, amb una visió integral que contempli les vessants biològica, psicològica i social de l'individu.
- Desenvolupar habilitats comunicatives amb la persona atesa, la seva família i l'equip de treball.

Competències

- "Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional."
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fer les cures infermeres basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.

- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Plantejar solucions als problemes de salut i malaltia de les persones, les famílies i la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat.
- Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat.
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.
- Utilitzar la metodologia científica en les pròpies intervencions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adoptar el judici clínic i proposar les solucions més adequades als problemes de salut plantejats.
2. Aplicar a la pràctica assistencial els coneixements i destreses adquirits.
3. Aplicar cures infermeres seguint els protocols i els plans de salut dissenyats tant per a les persones com per a la comunitat, i avaluar-ne els resultats.
4. Aplicar cures tècniques utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona atesa tenint present les normes establertes i l'evidència més clara de què es disposa.
5. Aplicar el mètode científic a la pràctica clínica.
6. Aplicar el procés d'atenció infermera en totes les seves intervencions i la relació d'ajuda.
7. Aplicar el procés infermer per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat de les persones cuidades.
8. Aplicar les habilitats adquirides en les tècniques de comunicació.
9. Aplicar les intervencions infermera basades en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
10. Aplicar les normes de seguretat relacionades amb l'aplicació de les radiacions.
11. Aplicar normes de seguretat en les actuacions professionals.
12. Aplicar una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i identificar intervencions per a fomentar l'educació per a la salut.
13. Aplicar una relació respectuosa amb l'usuari/família/equip de salut, sense emetre judicis de valor.
14. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica i tenint en compte els mitjans disponibles en cada situació.
15. Avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria prestades.
16. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
17. Comunicar-se adaptant el llenguatge a cada interlocutor.
18. Demostrar habilitat en l'execució de procediments i tècniques d'infermeria.
19. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
20. Educar, facilitar i donar suport a la salut i el benestar dels membres de la comunitat afectats per problemes de salut, risc, patiment, malaltia, incapacitat o mort.
21. Elaborar els plans d'atenció infermera tenint en compte el consens i les recomanacions de l'equip d'atenció.
22. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i la família, d'acord amb la situació de la persona, el problema de salut que té i l'etapa de desenvolupament.

23. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
24. Fer les cures infermeres pautades, per consens, amb la resta d'equips implicats.
25. Fer plans de cures infermeres per intervenir de manera adequada i avaluar l'impacte de la pròpia intervenció.
26. Fomentar la participació de la persona atesa en la planificació de les cures.
27. Identificar els referents ètics de la professió infermera.
28. Identificar estils de vida saludables per a la independència de la persona en el seu procés.
29. Identificar situacions en les quals es posa en risc la confidencialitat de la informació del pacient.
30. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
31. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes.
32. Integar-se en equips de treball multidisciplinari i interdisciplinari i compartir objectius comuns.
33. Planificar activitats específiques per fomentar i mantenir la salut i prevenir la malaltia.
34. Planificar les activitats que cal desenvolupar per proporcionar una cura integral infermera a un individu, una família o una comunitat.
35. Planificar les cures considerant les opinions, les creences i els valors de les persones a qui van dirigides.
36. Promoure la participació de persones, famílies i grups en el procés de salut i malaltia.
37. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat.
38. Relacionar els coneixements adquirits amb les intervencions que es duen a terme.
39. Respectar els principis de dret a la intimitat, confidencialitat i secret professional en totes les cures dutes a terme.
40. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.
41. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
42. Revisar i avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria dutes a terme.
43. Seleccionar les activitats de prevenció, control i seguiment en persones en totes les etapes vitals.
44. Seleccionar les estratègies adequades que permetin una comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
45. Treballar en col·laboració i de manera responsable per aconseguir els objectius prèviament planificats i garantir la continuïtat assistencial.
46. Utilitzar el procés d'atenció d'infermeria en les cures d'infermeria amb ajuda de les guies de la pràctica clínica i assistencial.
47. Utilitzar els coneixements científics de cada moment aplicant nivells de qualitat i seguretat.
48. Utilitzar estratègies i habilitats que permetin la comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
49. Utilitzar l'evidència científica en la pràctica assistencial.
50. Utilitzar la relació terapèutica en la solució dels problemes de salut de la persona i/o família.
51. Utilitzar mesures de protecció i de seguretat per garantir el benestar de l'individu, famílies i comunitats.
52. Valorar de manera integral les situacions de salut utilitzant eines com ara l'exploració física, les proves complementàries i l'entrevista d'infermeria.
53. Valorar el risc i protegir la salut de les persones garantint la seva seguretat.
54. Valorar i tractar les persones d'una manera holística, tolerant i sense emetre judicis de valor.
55. Valorar l'estat de la salut de l'individu, la família i la comunitat, i identificar els problemes i els factors interns i externs que n'afecten la salut.

Continguts

El fil conductor de tota l'assignatura serà la realització i l'aplicació del procés d'atenció d'infermeria com a metodologia científica de resolució de problemes, amb el marc del model conceptual de Virginia Henderson.

1. Respirar
2. Menjar i beure
3. Eliminar
4. Moure i mantenir una bona postura
5. Dormir i descansar
6. Vestir-se i desvestir-se
7. Mantenir la temperatura corporal dins dels límits normals.

8. Estar net, polit i protegir els seus teguments.
9. Evitar perills.
10. Comunicar-se amb els altres.
11. Actuar segons les seves creences i valors.
12. Ocupar-se per a realitzar-se.
13. Recrear-se i/o gaudir.
14. Aprendre.

Procés d'atenció d'infermeria amb el model de Virginia Henderson:

VALORACIÓ: aquesta es portarà a terme les 14 necessitats bàsiques. Per fer-ho, l'estudiant tindrà en compte la recollida de dades objectives i subjectives, mitjançant l'observació, l'entrevista i l'examen físic (inspecció, palpació, percussió i auscultació).

D'aquesta valoració s'identificaran les manifestacions d'Independència, les de dependència (àrees: Manca de coneixements, Manca de Força i Manca de Voluntat) i l'autonomia de la persona. Posteriorment, aquestes dades s'hauran d'organitzar i registrar segons les normes establertes per la institució.

DIAGNÒSTIC: Fase d'identificació i formulació dels problemes detectats. Es contempen els següents:

1) Diagnòstics Infermers: Segons la NANDA (1990) és el "judici clínic sobre la resposta d'un individu, família o comunitat enfront de processos vitals o problemes de salut reals o potencials. Els diagnòstics infermers proporcionen la base per a la selecció de l'actuació infermera destinada a aconseguir objectius dels quals la infermera n'és responsable". Situacions que la infermera identifica, valida i tracta de forma independent. Poden ser: Reals, de Risc o de Salut.

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia NANDA. Aquests seran els mínims a treballar:

D. Reals:

- Ansietat
- Por
- Restrenyiment
- Neteja ineficaç de les vies aèries

D. de Risc:

- Risc d'ansietat
- Risc de deteriorament de la integritat cutània
- Risc de restrenyiment
- Risc d'infecció
- Risc de caigudes
- Risc de síndrome de desús

D. de Salut:

- Disposició per a millorar els coneixements

2) Problemes d'autonomia: Quan una necessitat no està adequadament satisfeta a causa d'una incapacitat física o intel·lectual i l'única actuació infermera possible és suplir la persona o capacitar a algú altre. Les necessitats que es poden suplir són:

- Menjar i beure
- Eliminar
- Moure's i mantenir postures adequades
- Vestir-se i desvestir-se
- Mantenir la temperatura corporal dins dels límits
- Mantenir la higiene corporal i la integritat de la pell
- Evitar perills

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia de: suplència total o parcial (Aquest seran els mínims a treballar)

3) Problemes de col·laboració: Problemes susceptibles de ser tractats en col·laboració amb altres professionals. Situacions relacionades amb la patologia. Cures infermeres de vigilància de la persona afectada per un problema de salut, aplicació d'ordres mèdiques com la medicació o d'altres tractaments, proves diagnòstiques. Poden ser: Problemes Reals (PI) o Complicacions Potencials (CP).

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia mèdica. Es treballaran com a mínim els següents:

- Infecció
- Dolor

PLANIFICACIÓ: Tant dels Diagnòstics d'infermeria, els Problemes d'Autonomia com dels Problemes de Col·laboració, es contemplaran els objectius i es planificaran les intervencions/activitats adients pels mateixos.

EXECUCIÓ: Es duran a terme aquelles intervencions i/o activitats planificades. S'ha de tenir present la preparació prèvia i el registre posterior.

AVALUACIÓ: Per la mateixa, l'estudiant haurà de ser capaç de verificar la consecució dels objectius marcats i si no s'han aconseguit valorar novament la situació per, finalment, prendre les decisions adients.

Simulació Clínica:

Realitzar una sessió de simulació d'alta fidelitat. Aquesta sessió es realitzarà durant el període de pràcticum en un horari diferent de l'assignat durant la Pràctica clínica assistencial.

Metodologia

Pràctiques Clíniques:

Les pràctiques clíniques donen l'oportunitat a l'estudiant de desenvolupar coneixements, habilitats, actituds i valors en un àmbit professional real i complex, acompanyat sempre d'un professional infermer/a (Professor associat clínic docent).

Consten d'una estada aproximada de **9 setmanes en un servei d'hospitalització** adient a les necessitats de formació i durant les quals cada estudiant tindrà assignat una infermera de la unitat on realitza les pràctiques que vetlla i guia el seu procés d'aprenentatge de forma individualitzada i continuada.

Podreu consultar els torns i horaris en el calendari publicat a la web. **Aquests horaris poden ser modificats en funció de les necessitats dels serveis.**

Seminaris de casos clínics (SCC):

L'objectiu de fomentar la pràctica reflexiva de les situacions sorgides en la complexitat del context assistencial i l'aprenentatge que es deriva de dita reflexió.

També, treballar la metodologia infermera com a eina bàsica d'anàlisi i resolució de problemes.

Les sessions clíniques es realitzaran en petits grups d'estudiants amb la supervisió d'un professor associat i es treballarà la metodologia infermera com a eina bàsica d'anàlisi i resolució de problemes. **Les sessions clíniques tindran una duració de 3h** i es realitzaran els dies programats dins del període de la pràctica clínica. (consultar calendari)

IMPORTANT: Aquests horaris poden ser modificats en funció del professor.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Pràctica de Simulació Clínica Avançada (PSCA)	9	0,36	1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 14, 20, 23, 24, 27, 35, 39, 40, 42, 45, 51, 52
SEMINARIS DE CASOS CLÍNICS (SCC)	15	0,6	14, 16, 21, 23, 32, 37, 42
Tipus: Supervisades			
PRÀCTICUM (PEXT)	351	14,04	14, 16, 23, 32, 35, 37, 42, 54

Avaluació

Criteris d'avaluació

La qualificació final de l'assignatura correspon al sumatori de la nota de les pràctiques clíniques (PEXT) i l'obtinguda als seminaris de casos amb la següent ponderació:

- El 60% de la nota correspon a les pràctiques clíniques.
- El 40% de la nota correspon als seminaris de casos clínics.

Per aprovar l'assignatura cal tenir aprovat cadascun dels grups competencials de les pràctiques clíniques i els seminaris amb una **nota mínima de 5**.

És obligatori realitzar tot el període de pràctica clínica programat al calendari docent, independentment de l'horari en el qual es facin les pràctiques.

Es considera una falta justificada les que donen en les següents situacions:

- Defuncions de familiars de primer i segon grau de consanguinitat
- Visita mèdica programada
- Malalties agudes
- Examen de carnet de conduir
- Exàmens oficials universitaris
- Proves oficials d'idiomes

En tots els casos és obligatori el justificant corresponent. S'ha de recuperar les hores.

Per cada falta **no justificada** es restarà de la nota final (de 0 a 10) **0,5 punts** i s'haurà de recuperar les hores.

Pràctiques Clíniques (PEXT):

Avaluació continuada i formativa al llarg del període. Aproximadament a la meitat, la professora responsable, juntament amb la infermera, farà un resum de la informació obtinguda fins al moment i la comentarà amb l'estudiant. En aquesta avaluació, de caràcter formatiu, es treballarà el nivell d'assoliment dels objectius proposats, els punts forts a destacar i els punts febles a millorar amb les recomanacions pertinents. De la mateixa manera, l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la professora.

Avaluació finalista:

En finalitzar el període de pràctiques clíniques, la infermera complimentarà un informe final sobre les competències assolides per l'estudiant. De la mateixa manera, en finalitzar el període l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la infermera i la professora.

* L'assistència és obligatòria en la totalitat de les hores programades i en el torn i horari assignat.

Aquelles faltes d'assistència justificades i les no justificades, **s'hauran de recuperar dins del període de pràctiques clíniques programades** prèvia autorització del professor responsable i del servei de pràctiques.

Seminaris de casos clínics (SCC):

Avaluació continuada i formativa al llarg de les sessions. S'avaluarà l'elaboració, presentació i discussió d'aquelles activitats setmanals requerides que sorgeixen dins del context de la pràctica clínica. Es valorarà la fonamentació dels treballs, les evidències que sustenten les aportacions, la bibliografia utilitzada i l'expressió fluida, coherent i adient ja sigui de forma oral com escrita. També es tindrà en compte la capacitat de treball en grup, el respecte a la pluralitat d'idees, persones i situacions.

La **realització de treballs o casos és obligatòria**. La no presentació d'algun d'ells dins del període establert pel professor repercuteix negativament en l'avaluació.

Avaluació finalista:

Durant l'última setmana, l'estudiant adjuntarà a l'apartat de "Lliuraments" de l'espai de l'assignatura en el Moodle les activitats corresponents als seminaris de casos clínics (PAI i altres feines). El lliurament d'aquests treballs és obligatori. El lliurament d'aquests treballs és obligatori. S'hauran de redactar seguint les normes establertes per la presentació de treballs.

* Es considerarà no entregat, i per tant no avaluable, aquells documents que no compleixi els criteris establerts pel professor responsable de l'assignatura.

* L'assistència als seminaris de casos clínics és obligatòria. Es considerarà NO aprovat aquest apartat si l'estudiant no assisteix a més d'una sessió.

* L'assistència a la simulació (PSCA) és obligatòria. La no assistència a aquesta sessió serà penalitzada amb 1 punt sobre la nota final de l'assignatura.

Obtenció de la qualificació final:

La manca de responsabilitat de l'estudiant té un impacte en la nota final de l'assignatura. Les sancions que s'apliquen es descriuen al document "Normativa del Pràcticum en Infermeria" que l'estudiant pot trobar en el següent enllaç: www.uab.cat/medicina dins de l'apartat Graus: Infermeria; Pràcticum

Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Suspens: <5

Aprovat: de 5 a 6,9

Notable: de 7 a 8,9

Excel·lent: >9

Matrícula d'honor: >9

Segons la normativa sobre règim de permanència als estudis oficials de grau i de màster de la Universitat Autònoma de Barcelona, es consignarà un "No avaluable" a aquells estudiants que no han pogut aportar prou evidències d'avaluació.

* Es considerarà criteri per assignar "No Avaluable":

No assoliment de les hores establertes en aquest guia.

La no presentació dels treballs dins dels terminis establerts pel professorat.

Casos Particulars

La valoració de situacions especials i particulars serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació durant les pràctiques al centre assistencial	60%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54
Registres narratius: Carpeta de treball	40%	0	0	14, 16, 19, 21, 23, 25, 34, 35, 36, 37, 38, 42, 43, 55

Bibliografia

En consonància amb la metodologia utilitzada de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) i, donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom, no s'especifica bibliografia.

L'estudiant ha de fer-se competent en la cerca i gestió de la informació.